

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор \_\_\_\_\_ Гладкий І.П.

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

**ПРОГРАМА**

**навчальної дисципліни**

**Соціально-економічна безпека**

(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

**підготовки**

**бакалавр**

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

**галузі знань**

**0305 «Економіка та підприємництво»**

(шифр і назва галузі знань)

**напряму підготовки**

**6.030503 – «Міжнародна економіка»**

(шифр і назва напряму підготовки)

**кваліфікація<sup>1</sup>**

**бакалавр з міжнародної економіки**

(шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра)

( шифр \_\_\_\_\_ )  
(за ОПП чи № навчального плану)

2017 рік

<sup>1</sup> якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

Розроблено та внесено: кафедра міжнародної економіки  
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент, к.е.н. Кудрявцев В.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри  
Протокол № \_\_\_\_\_ від “ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.  
(номер) (та дата протоколу)

Завідуючий кафедрою д.е.н., доцент \_\_\_\_\_ \_\_\_\_\_ Горовий Д.А.  
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”<sup>2</sup>

Завідуючий каф. міжнародної економіки доцент \_\_\_\_\_ Горовий Д.А.  
(назва випускної кафедри) (вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)  
“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року  
(день) (місяць) (рік)

“Узгоджено”

Декан факультету управління та бізнесу  
(повна назва факультету, де читається дисципліна)  
проф \_\_\_\_\_ \_\_\_\_\_ Дмитрієв І.А.  
(вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)  
“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року  
(день) (місяць) (рік)

© \_\_\_\_\_, 20\_\_ рік  
© \_\_\_\_\_, 20\_\_ рік

<sup>2</sup> якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

## ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Соціально-економічна безпека” складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавр напрям (спеціальності) “6.030503 – «Міжнародна економіка»”

### 1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є: сформувати у студентів комплексне розуміння закономірностей, основних складових, змісту і форм динаміки соціально-економічної безпеки сучасного суспільства

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є процес гарантування соціально-економічної безпеки як об’єктивної закономірності економічного розвитку

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- 1) обґрунтування та забезпечення розуміння студентами теоретико-методологічних основ процесів формування та гарантування соціально-економічної безпеки в життєдіяльності людей;
- 2) розкрити місце і роль соціально-економічної безпеки в контексті формування сучасної соціально орієнтованої економіки;
- 3) Проаналізувати та надати студентам можливість засвоїти найперспективніші тенденції і напрями гарантування соціально-економічної безпеки;
- 4) Показати специфіку проблеми гарантування соціально-економічної безпеки в умовах ринкової трансформації в Україні.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

**знати:**

- поняття економічної безпеки, структурну перебудову економіки України та її економічної безпеки;
- ключові моменти та проблеми соціально-економічної безпеки;
- форми і методи забезпечення соціально-економічної безпеки.

**вміти:**

- досліджувати та аналізувати критерії соціально-економічної безпеки;
- визначити правові основи забезпечення соціально-економічної безпеки;
- створювати ефективні механізми забезпечення соціально-економічної безпеки;
- визначати та оцінювати показники і фактори загрози економічній безпеці;
- аналізувати форми і методи забезпечення соціально-економічної безпеки.

**Міждисциплінарні зв’язки:** Опанування дисципліни опирається на базу знань з таких дисциплін: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Ризикологія».

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
<b>Кількість кредитів</b> - 5 <b>Кількість годин</b> - 150	Нормативна початкова дисципліна з циклу професійної підготовки
<b>Семестр викладання дисципліни</b>	5,6
<b>Вид контролю:</b>	іспит
<b>Розподіл часу:</b>	
- лекції (годин)	32
- практичні, семінарські (годин)	32
- лабораторні роботи (годин)	-
- самостійна робота студентів (годин)	86
- курсовий проект (годин)	-
- курсова робота (годин)	-
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-
- іспит	-

## 2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Розділ 1. Теоретичні засади та механізми соціально-економічної безпеки

Тема 1. Предмет та структура курсу «Соціально-економічна безпека».

Тема 2. Теоретичні засади соціально-економічної безпеки

Тема 3. Структурні аспекти економічного розвитку в контексті соціально-економічної безпеки

Тема 4. Соціальний механізм економічної безпеки

Тема 5. Проблеми забезпечення соціально-економічної безпеки України

### Розділ 2. Складові соціально-економічної безпеки

Тема 1. Фінансова складова соціально-економічної безпеки

Тема 2. Стратегія інноваційного розвитку як складова соціально-економічної безпеки

Тема 3. Зовнішньоекономічні аспекти соціально-економічної безпеки

Тема 4. Соціальні аспекти і розвиток людського потенціалу в контексті економічної безпеки

Тема 5. Інвестиційна складова соціально-економічної безпеки

### Розділ 3. Соціально-економічна безпека підприємства

Тема 1. Підприємство в нових умовах господарювання

Тема 2. Основні положення концепції соціально-економічної безпеки підприємства (організації)

Тема 3. Загрози економічній безпеці підприємства (організації)

Тема 4. Зарубіжний досвід забезпечення соціально-економічної безпеки підприємств

#### **Розділ 4. Основні складові соціально-економічна безпека підприємства**

Тема 1. Техніко-технологічна складова соціально-економічної безпеки підприємства

Тема 2. Інтелектуальна та кадрова складові соціально-економічної безпеки підприємства

Тема 3. Фінансова та зовнішньоекономічна безпека підприємства

Тема 4. Політико-правова, силова та екологічна складові соціально-економічної безпеки підприємства

### **3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

#### **Базова**

1. Барановський О. І. Фінансова безпека / Ін-т екон. прогнозування. – К.: Фенікс, 2010. – 338 с.

2. Баяндин Н. И. Технологии безопасности бизнеса: введение в конкурентную разведку: Учеб.-практ. пособие. – М.: Юристь, 2012. – 320 с.

3. Буришев С. А., Лутаев И. В., Прохоров С. Л. Концепции безопасности. – К.: А-ДЕПТ, 2013 – Кн. 1. – 363 с.

4. Данільян О. Г., Дзьобань О. П., Панов М. І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навч. посібник. – Х.: Фоліо, 2012. – 285 с.

5. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: Навч. посіб./ В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К.: Правова єдність, 2011. – 544 с.

6. Кашик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навч. посібник. – К.: Атіка, 2014. – 432 с.

7. Ковальчук Т. Т. Економічна безпека і політика: із досвіду професійного аналітика. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2014. – 638 с.

8. Реверчук А. Й., Малик Я. Й, Реверчук С. К. Економічна безпека в Україні: держави, фірми, особи: Навч. посібник / За ред. С. К. Реверчука. – Л.: ЛФМАУП, 2010. – 192 с.

9. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур: Монографія. – Л.: ЛБІ НБУ, 2011. – 195 с.

#### **Допоміжна**

10. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. – К.: Лібра, 2013. – 280 с.

11. Попович В. М. "Тіньова" економіка як предмет економічної кримінології. – К.: Правові джерела, 2010. – 448 с.

12. Романів М. В. Державний фінансовий контроль і аудит: Навч.-метод., посібник. – К.: ТОВ "НІОС", 2010. – 224 с.

**Інформаційні ресурси**

<http://globalfindata.com>  
<http://www.ukrstat.gov.ua>  
<http://www.bank.gov.ua>  
<http://www.minfin.gov.ua>  
<http://www.finance.ua>  
<http://rada.gov.ua>

**4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ**

Для контролю успішності навчання студентів застосовуються тестові завдання.

Розробники програми: доцент, к.е.н.

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПШБ розробників)

Кудрявцев В.М.

*Примітки:*

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

**Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за №\_\_ від \_\_.06.2015 р.**